

Március – az idő a virágzás előtti permetezéshez

Автор(и): проф.д-р Мария Боровинова, Институт по земеделие в Кюстендил; проф. д.с.н Иванка Лечева

Дата: 20.03.2019 Брой: 3/2019

Március harmadik tíz napos szakaszában kezdődik a naptári tavasz. Az átlagos havi hőmérséklet 4-8°C-ra emelkedik, a felhősség csökken, és megnő a napos napok száma. A felmelegedés következtében befejeződik a gyümölcsfajok kényszerű nyugalmi fázisa, és egyúttal számos kártevő élettevékenysége is intenzívebbé válik rajtuk. A március időjárása nagyon változékony, ami megköveteli a gyümölcsstermesztőktől, hogy figyelemmel kísérjék a munkára alkalmas napokat a gyümölcsösökben.

Az ország hegyvidéki és dombvidéki régióiban, ahol a gyümölcsösökben a szántást nem végezték el őszen vagy február végén, azt március elején el kell végezni. Ezzel a talajműveléssel a cseresznyelégység bábjainak, a csonthéjasok fűrészlárváinak, a meggyfélegységnek, a fekete szilvalégységnek, valamint a meggy (cseresznye) ormányos áttelelő formáinak egy része megsemmisül.

A málnaültetvényekben végzett talajműveléssel a málnalégy lárvái és a földi kamrák, ahol a közönséges málnaormányos telet át, megsemmisülnek, a szamócaültetvényekben pedig a szamóca-szárormányos és a szamóca-málnaormányos áttelelő bogarai. A mogyoróormányos, a gesztenyeormányos és a mandulafűrészlárva áttelelő formái is megsemmisíthetők talajműveléssel.

A lehullott levelek alá történő szántás csökkenti a fertőzést az alma és körte varasodásától, a körte, birs és naspolya szürke és barna levélfoltosságától, a cseresznye és meggy cilindrosporiasisától, a szilva vörös levélfoltosságától, a sárgabarack gnomoniosisától stb. Ily módon a lehullott levelekben áttelelő levélaknázó molyfajok áttelelő állománya is csökken. A levelek alá szántáskor nagy gondot kell fordítani arra, hogy ne sérüljön a gyökérrendszer, ami baktériumos rákfertőzésekhez vagy gyökérrothadás kórokozóihoz vezet. A szántás mélységét az ültetvény korának és az alany típusának megfelelően kell meghatározni.

Március elején be kell fejezni a szanitáris metszést is, amely során eltávolítják a fertőzött hajtásokat: a gyümölcsfákon előforduló lisztharmat, körte varasodás, feketerothadás, citosporosis, ólom (ezüst) levél, valamint a csonthéjasokon előforduló lyukasfoltosság miatt. A hosszúcsápú bogarak, a fűrőlárvák, a szilvafatüskéspille, az almaüvegszárnyú moly és az almavessző-fúró lárvák által károsított ágakat is kivágják. A szanitáris metszés után a sebeket fehér latex festékkel vonják be, amelyhez Champion vagy Funguran készítményt adnak. Nagyon jó speciális pasztákat is használni, amelyek felgyorsítják a sebgyógyulást, és így védelmet nyújtanak a baktériumok és gombák további fertőzéseivel szemben. A szanitáris metszés után az összes kivágott ágat és vesszőt eltávolítják a gyümölcsösből és elégetéssel semmisítik meg, hogy ne szolgáljanak fertőzésforrásként.

A rügyfakadás előtt az almásokban nedvességtöltő öntözést végeznek, amelynek során a varasodás áttelelő spóráinak kibocsátása felgyorsítható és rövidebb idő alatt befejezhető.

Az ország déli régióiban a téli permetezést általában február végén, a többi régióban pedig március első felében végzik. Az áttelelő állomány ellen irányul: a **vörös gyümölcsatka**, barna atka, zöld alma-levéltetű, rózsaszín alma-levéltetű, alma-útszéli levéltetű, körte-levéltetű, Reaumur-körte-levéltetű, fekete cseresznye-levéltetű, lisztes barack-málna levéltetű, üvegházi barack-levéltetű, levélhajtó levéltetű, nagy barack-levéltetű, kis és nagy szilva-levéltetű, kis téli araszoló, nagy téli araszoló, rózsatörpe-moly, galagonya-törpemoly, barna foltos törpemoly **petéi**; a San Jose-pajzstetű, sárga osztriga-pajzstetű, hamis San Jose-pajzstetű, alma-kagyló pajzstetű **lárvái**. Ezek ellen a kártevők ellen alma, körte, cseresznye, meggy, sárgabarack, barack és szilva esetében Para Zomer – 3%-os permetezést végeznek. A barack levélhajtása, körte és barack varasodása, csonthéjasok lyukasfoltossága és barna rothadása, a *Pseudomonas syringae* által okozott baktériumos rák

(égés) cseresznyén, meggyen és sárgabarackon, valamint a szilva zsebesedése elleni egyidejű védekezés érdekében a Para Zomer készítményhez egyik réztartalmú gombaölő szer adható – Bordeaux-i lé – 1%, Bordeaux Mix 20 WP – 500 g/ha, Funguran OH 50 WP – 0,3%, Champion WP – 0,3%, Kocide 2000 WG – Körte – varasodás, szürke levélfoltosság, korai barna rothadás, bakteriosis, tűzelhalás – 155-680 g/ha; Sárgabarack – lyukasfoltosság, korai barna rothadás – 185-280 g/ha; Barack, nektarin – lyukasfoltosság, varasodás, bakteriosis – 155-285 g/ha.

Márciusban meg kell kezdeni az almafák megrázását, hogy meghatározzák az almafa virágormányos tömeges előbukkanását a téli rejtkehelyekről, és 4-6 bogár/fánál nagyobb sűrűség esetén permetezni kell Deka EC, Desha EC, Dena EC, Poleci, Decis – 30-50 ml/ha készítményekkel. Az **almán** a "egérful" stádiumban a **virágzás előtti első permetezést** a varasodás és a lisztharmat ellen az alábbi gombaölő szerek vagy gombaölő keverékek egyikével végzik: Bordeaux-i lé 1% + Bayfidan 250 EC – lisztharmat 0,015%, Champion WP – 0,3% + Bayfidan 250 EC – 0,015%, Funguran OH 50 WP – 0,3% + Bayfidan 250 EC – 0,015%. A varasodásra rezisztens fajtákat csak Bayfidan 250 EC – 0,015%-kal kell permetezni. A Golden Delicious érzékeny a termések rozsdásodására, és a rézkészítmények fokozzák a rozsdásodást, ami más gombaölő szerek kiválasztását igényli. Megfelelő a Captan 50 WP – 0,2%, amely sikeresen használható virágzás előtti permetezésre a Golden Delicious, valamint más fajtákon is. Az alma virágzás előtti permetezéséhez a varasodás és lisztharmat ellen engedélyezett összes gombaölő szer ajánlott, de szem előtt tartva, hogy a szisztémás termékek gyakori használata rezisztencia kialakulásához vezet a *Venturia inaequalis* gombával szemben, csökkenteni kell a felhasználásukat azáltal, hogy csak virágzás alatti és utáni permetezésre alkalmazzák őket. Az alma varasodása és lisztharmata ellen az alábbi termékek is használhatók: Bellis – lisztharmat – 80 g/ha; Cozavet DF – 750 g/ha, Kumulus – lisztharmat – (0,6-0,9%), varasodás – 750 g/ha; Dicofor 250 EC/15 ml/ha, Indar 5 EW – 100 ml/ha; Caramat 2.5 EW – 200 ml/ha.

A **virágzás előtti második permetezést** az alma varasodása és lisztharmata ellen a "rózsabimbó" stádiumban végzik – egy fenofázisban, amely általában március végén vagy április elején következik be. Ugyanazokat a gombaölő szereket vagy gombaölő keverékeket használják, mint az első permetezésnél. Az almafűrészlárva magas sűrűsége esetén – 2-3 fűrészlárva 100 megrázott hajtáson – a gombaölő oldathoz Decis 2.5 EC – 0,03% vagy Meteor – 60-90 ml/100 liter víz adható; ezek hatásosak a törpemolyok és a téli araszolók ellen is.

A **körtén** végzett virágzás előtti permetezés a varasodás, a körte-levéltetű, a körte csipkésposloska és a körte gyümölcslegy ellen irányul. A felsorolt kártevők közül szinte minden évben szükséges permetezni a közönséges körte-levéltetű ellen. A varasodás ellen az alábbi gombaölő szerek egyikét használják: Bordeaux-i lé – 1%, Funguran OH 50 WP – 0,3%, Champion WP – 0,3%, Captan 80 WG – 0,2%, Dithane M-45 – 200 g/ha,

Bordeaux Mix 20 WP – 375-500 g/ha. Magas sűrűség esetén – 2-3% rozetta a közönséges körte-levéltetű kolóniáival – a gombaölő oldathoz az alábbi rovarölő szerek egyike adható: Vaztak New 100 EC – 0,02%, Decis 2.5 EC – 0,03%, Masai WP – 25 g/ha, Proteus O-TEC – 0,05 – 0,06% (érvényes 2019.06.14-ig), Sumi Alpha 5 EC/Sumicidin 5 EC/Oasis 5 EC – 0,02%, Sineis 480 SC – 30-43,7 ml/ha.

Cseresznye és meggy esetében márciusban, a rügyduzzadás és a rügyfakadás előtt, az ország legtöbb gyümölcstermő régiójában permetezést végeznek, amely a barna rothadás, a baktériumos rák (égés) és a lyukasfoltosság ellen irányul. Réztartalmú gombaölő szerek egyikét használják – Bordeaux-i lé – 1%, Kocide 101 WP – 0,4%, Funguran OH – 0,4%, Champion WP – 0,4%. Ebben az időszakban megrázást végeznek a meggy (cseresznye) ormányos sűrűségének meghatározására, és ha 3-5 bogárt/fát regisztrálnak, Meteor (15,7 g/l) SC – 0,06-0,09%-os permetezést végeznek.

A rózsabimbó stádiumban a **szilvásokat** permetezik a szilva gyümölcslegy ellen, amelynek sűrűségét megrázással állapítják meg, átlagosan 3-5 fűrészlárva/fánál. Decis 2.5 EC – 0,05% vagy Sumi Alpha 5 EC/Sumicidin 5 EC/Oasis 5 EC – 0,02% készítményeket használnak. Ha ezt a permetezést kihagyják, vagy a fűrészlárva nagyon magas sűrűsége esetén, ezzel a kártevővel szemben a virágzás után azonnal is védekezhetnek, amikor a szíromlevelek 70%-a megbarnult, de még nem hullott le. Ezt a permetezést akkor végézik, ha 5% károsított magházat regisztrálnak.

Az ország melegebb régióiban, ahol a **sárgabarack** márciusban virágzik, **virágzás előtti és virágzás alatti permetezést** kell végezni a barna rothadás és a lyukasfoltosság ellen. A virágzás előtti permetezés a barackrágó moly